

Tampereen kaupungin lausunto lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Tampereen kaupunki antaa lausunnon 22.4.2024 saapuneeseen opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöön koskien luonnosta hallituksen esitykseksi lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausuntoa on pyydetty 4.6.2024 mennessä.

Lausunnossa lausutaan seuraavista säädösehdotuksista:

1. oppimisen tuki ja erityisopetus
2. lukiokoulutuksen rahoitusperusteet
3. englanninkielinen lukiokoulutus, opiskelijavalinta ja ylioppilastutkinto
4. taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe
5. tilauskoulutus.

Luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia, oppivelvollisuuslakia sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on mahdollistaa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein sekä mahdollistaa pakollisen ylioppilastutkintokokeen korvaaminen taito- ja taideaineen kokeella. Tavoitteena on myös selkeyttää oppimisen tuen järjestelmää ja yhtenäistää tukiketjua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Osana oppimisen tukea hallitus säätää lukio-opiskelijoiden oikeudesta tukiopetukseen varmistaakseen jokaiselle opiskelijalle riittävän tuen edetä lukio-opinnoissa. Tarkoituksena on myös uudistaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Tampereen kaupunki näkee lukiolain muutokset pääosin kannatettavana. Oppimisen tuen osalta kaupunki peräänkuuluttaa tarkoituksenmukaista ja riittävän joustavaa lainsäädäntöä, jotta hallinnolliset kustannukset eivät kasva. Esitetyt rahoitusjärjestelmän muutokset eivät ole kannatettavia, koska esitetty kokonaisuus ei riittävästi huomioi lukiokoulutuksen resurssien niukkuutta ja tiettyjen alueiden kasvutarpeita. Nykyiselläänkin lukiokoulutuksen kustannukset toiminnan ja investointien osalta kasaantuvat kasvavien keskuskaupunkien harteille. Englanninkielinen ylioppilastutkinto on pitkään toivottu uudistus, jonka etenemistä kaupunki pitää hyvänä.

1. Oppimisen tuki ja erityisopetus

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä opiskelijoiden yhdenvertaisuuden kannalta, että lukiolain uudistuksen luonnoksessa opiskelijoille turvataan oikeus oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Näin jokainen, jolla on valmiudet suorittaa lukiokoulutus, voi hakeutua koulutukseen ja saada tutkinnon suoritettua.

Oppimisen tuen jatkuvuus koulutusasteelta toiselle siirryttäessä on tärkeää. Lukioissa annettava oppimisen tuki poikkeaa perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tuesta. Ehdotuksen mukaan lukiokoulutuksessa osaamisen arvioinnin mukauttaminen ei ole jatkossakaan mahdollista, ja tätä näkemystä Tampereen kaupunki kannattaa.

Opiskelijoiden erilaiset haasteet ovat lisääntyneet. Opiskelijat tarvitsevat yhä enemmän tukea, jossa yhdistyy oppimisen tuki, opiskeluhuollollinen tuki ja mahdollisesti oppilaitoksen ulkopuolinen tuki. On

merkittävää nähdä opiskelija kokonaisuutena ja tarjota tukea tarvittaessa monialaisena yhteistyönä. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että esimerkiksi Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2023) sekä Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mahdollisissa tulevissa muutoksissa huomioidaan oppimisen tuen monitasoisuus ja -muotoisuus. On tarpeellista, että lukiolaisten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen vaikuttava lainsäädäntö muodostaa selkeän kokonaisuuden.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että lukio-opiskelijoiden on mahdollista saada tarvitsemaansa oppimisen tukea matalalla kynnyksellä joustavasti ja oikea-aikaisesti. Kaupunki pitää hyvänä, että lakiesityksessä oppimisen tuki on monipuolista ja sitä toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä.

Lakiesityksen pykälässä 28 oppimisen tuki on määritelty tarvittavaksi tukiopetukseksi, ohjaukseksi ja tueksi, ja tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että laki ei jättäisi epäselvyyttä siihen, mitä tukiopetuksella tarkoitetaan. Oppiaineissa tukiopetus ja oppimisen tuki voivat olla ensisijaisesti vain aineenopettajan antamaa tukea, sillä vain aineenopettajalla on riittävä aineenhallinta oppisisältöjen opettamiseen. Pykäliin 28 a ja 28 b, joissa säädetään oikeudesta erityisopetukseen, olisi tärkeää sisältyä ymmärrys, että vain erityisopettajat antavat erityisopetusta eikä erityisopetus ole aineenopetusta. Tampereen kaupunki ennakoii, että lakiuudistuksen myötä tarve erityisopettajien määrälle kasvaa. Tämä puolestaan vaatii taloudellista lisäresurssia. Muutokseen tulee osoittaa rahoitus täysimääräisesti. Erityisopetuksen lisäämistä ei voi tehdä aineenopetuksen resurssien kustannuksella.

Lakiesityksen pykälässä 28 a Oikeus erityisopetukseen säädetään, että opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarve huomioiden. On tärkeää määritellä, mitä tarkoitetaan erityisopettajan antamalla erityisopetuksella lukiossa ja miten se eroaa erityisopettajan antamasta oppimisen tuesta. Voi olla häilyvää, milloin oppimisen tuki ei enää riitä ja tarjoaako oikeus erityisopetukseen esimerkiksi määrällisesti enemmän tukea.

Tampereen kaupungin lukiokoulutuksessa on kokemus, että erityisopetusta voidaan toteuttaa tarvelähtöisesti ja joustavasti myös ilman päätöstä. Tampereen kaupunki ei pidä kannatettavana, että erityisopetuksesta pitää aina tehdä päätös, kuten lakiehdotuksen 28 b §:ssä ehdotetaan. Kaupunki ehdottaa, että päätös erityisopetuksesta tehdään vain sellaisissa tilanteissa, joissa opiskelija ja tämän huoltaja pyytää päätöstä. Päätöksen teko voi viivästyä lukiokoulutuksesta riippumattomista syistä, esim. opiskeluhuollon palveluiden saatavuudesta (28 a §). Päätöksen teon viivästyminen voi hidastaa erityisopetuksen saamista vieden tarpeettomasti myös aikaa ja resursseja, jos päätös pitää tehdä aina. Lisäksi on vaarana, että erityisopettajien työpanos sidotaan liiaksi vain erityisopetukseen oppimisen tuen kustannuksella. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että määritellään selkeästi, millä perusteilla oikeudesta erityisopetukseen päätetään ja mitä päätös erityisopetuksen saamisesta sisältää eli mistä kaikesta siinä päätetään.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä lakiehdotuksen 28 b §:n kohtaa, jossa perusopetuslain (628/1998) 17 §:n mukaisen peruskouluopetuksen päättyessä oppivelvollisen voimassa olevan erityisen tuen päätöksen pohjalta pitää selvittää ja arvioida opiskelijan erityisopetuksen tarve hänen siirtyessään lukiokoulutukseen. Tiedon siirtyminen on olennaista oikea-aikaisen ja tarkoituksenmukaisen oppimisen tuen tarpeen arvioimiseksi ja suunnittelemiseksi. Valtakunnallisesti toimiva tiedonsiirto esimerkiksi KOSKI-palvelun kautta takaisi erityisen tuen päätöksen siirtymisen sujuvasti, oikea-aikaisesti ja tietoturvallisesti perusopetuksesta lukiokoulutukseen. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että siirtymässä perusopetuksesta lukiokoulutukseen siirretään opetuksen järjestämisen kannalta kaikki olennainen tieto. Olennaista on olla myös ohjeistus siitä, miten lukiokoulutuksessa tehty päätös erityisopetuksesta siirtyy

esimerkiksi tilanteissa, joissa opiskelija vaihtaa lukiota koulutuksen järjestäjän sisällä, siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän lukiokoulutukseen tai siirtyy ammatilliseen koulutukseen.

2. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteet

Tampereen kaupunki ei kannata opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 24 §:n ja siihen liittyvän asetuksen (opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettu asetus 1766/2009, 1 §) muuttamista esityksen mukaisesti. Sen sijaan Tampereen kaupungin mielestä rahoitusjärjestelmää tulee kehittää siihen suuntaan, että se voimakkaammin kannustaa pieniä lukioita ylläpitäviä koulutuksen järjestäjiä rakenteellisiin tarkasteluihin yhteistyössä alueensa muiden lukiokoulutuksen järjestäjien kanssa.

Lähes kaksi kolmasosaa kunnallisista lukiokoulutuksen järjestäjistä sai niin sanottua pienten lukioiden lisäksi, ja siihen kohdistui vuonna 2023 lukiokoulutuksen rahoituksesta 41 miljoonaa euroa. Esityksessä todetaan myös, että opiskelijamäärältään pienten lukiokoulutuksen järjestäjien määrä tulee kasvamaan tulevina vuosina voimakkaasti: arvion mukaan alle 100 opiskelijan lukiokoulutuksen järjestäjien määrä nousisi 20 prosentilla vuoteen 2035 mennessä. Samaan aikaan opiskelijamäärältään suurten järjestäjien osuus opiskelijoista on kasvanut. Kasvavien kaupunkikeskusten lukiokoulutuksessa opiskelijamäärät tulevat kasvamaan ikäluokkien koon kasvun, maahanmuuton ja sisäisen muuttoliikkeen takia vuosikymmenen, mikä näkyy esimerkiksi kasvavina tila-, henkilöstö-, oppimateriaali-, väline- ja ruokailukustannuksina.

Lisäksi Tampereen kaupunki katsoo, että hallituksen esityksessä ei nyt huomioida suurten kaupunkien erityispiirteitä, kuten muiden kuin suomen- ja ruotsinkielisten lukio-opiskelijoiden määrän kasvua. Suuret kaupungit kantavat nyt valtakunnallisesti merkittävän vastuun näiden opiskelijoiden sivistyksellisten oikeuksien toteutumisesta sekä tarjoavat heidän tarvitsemaansa kielellistä ja muuta tukea opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamiseksi.

3. Englanninkielinen lukiokoulutus, opiskelijavalinta ja ylioppilastutkinto

Tampereen kaupunki kannattaa lukiolakiin ja ylioppilastutkintolakiin ehdotettuja muutoksia, jotka mahdollistavat englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamisen.

Tampereen kaupunki pitää myös hyvänä, että koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus hakea englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämislupaa, jos koulutukselle on todellinen tarve. Englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijaksi otto on kokonaan uusi prosessi, joka on luotava. Esityksen prosessikuvaus on hyvin monitulkintainen ja jättää koulutuksen järjestäjälle paljon harkinnanvaltaa. Tampereen kaupungin mielestä tämä prosessi tulisi luoda valtakunnallisesti yhtenäiseksi eri koulutuksen järjestäjien yhteistyössä. Koulutukseen tulee valmistella valtion johtoisesti yhteinen kielitaitoa ja akateemisia valmiuksia mittaava valintakoe. Näin voidaan varmistaa, että hakuprosessi ja valintakäytännöt ovat hakijan näkökulmasta yhdenvertaiset eri puolella Suomea. Jos hakukelpoisia hakijoita on enemmän kuin paikkoja, pitää koulutuksen järjestäjän asettaa hakijat paremmuusjärjestykseen lukio-opinnoissa tarvittavan ydinosaamisen perusteella. Asetuksella olisi tarkoitus säätää valintaperusteista tarkemmin.

Tampereen kaupunki toteaa, että lukiolain 21 §:n esitetty muutos on hyvin poissulkeva. Koulutuksen järjestäjä arvioisi, onko hakijan kielitaito riittävä opetuskielen mukaiseen opetukseen. Jää epäselväksi, miten tämä arvio kielitaidosta käytännössä toteutettaisiin läpinäkyvästi ja yhdenvertaisesti kaikkien hakijoiden osalta. Esityksessä todetaan seuraavasti: ”Jos henkilö olisi suorittanut suomen tai ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärän, hänen katsottaisiin omaavan lukio-opintojen edellyttävän riittävän suomen tai

ruotsin kielen kielitaidon.” Jos koulutuksen järjestäjä tulkitsee tätä kirjaimellisesti, tulisi kaikkien S2/R2-oppimäärän suorittaneiden henkilöiden kielitaito varmistaa ennen opiskelijaksi ottoa. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Tulkinta johtaisi käytännössä siihen, että lukiokoulutuksen ulkopuolelle voisi jäädä hakijoita, joilla olisi hyvät edellytykset lukio-opintojen suorittamiseen. Esitys heikentää vieraskielisten hakijoiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia hakeutua lukiokoulutukseen. Tampereen kaupunki ehdottaa esitystä muutettavaksi niin, että riittävä suomen tai ruotsin kielitaito lukio-opintoihin voidaan saavuttaa myös suorittamalla S2/R2-oppimäärä.

Esitysluonnoksen mukaan lukiolain 21 a pykälässä säädettäisiin, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen otettavalta edellytetään, että henkilöllä on merkittäviä kielellisiä haasteita suoritua lukiokoulutuksesta suomen tai ruotsin kielellä. Pykälä ilmaisisi lähtökohdan, jonka mukaan lukiokoulutukseen hakevien tulisi ensisijaisesti pyrkiä suorittamaan lukiokoulutus suomen tai ruotsin kielellä. Tampereen kaupunki toteaa, että henkilön kielitaidon luotettava arviointi edellyttää monipuolisten menetelmien käyttämistä. Esitysluonnoksessa todetaan, että lähtökohdan kielitaidon arvioimisessa muodostaisi opiskelijan aikaisempi koulutuspolku. Kaupunki näkee, että tämän lisäksi kielitaidon arvioinnissa tulisi käyttää myös muita keinoja, jotta saataisiin mahdollisimman luotettava käsitys henkilön kielitaidosta. Esimerkiksi suomen- tai ruotsinkielisiin lukio-opintoihin riittävän kielitaidon perusteleminen yksinomaan sillä, että hakija on asunut yli kolme vuotta Suomessa, ei välttämättä huomioi tarpeeksi hakijoiden moninaisia taustoja ja tilanteita. Tampereen kaupunki toteaa, että kielitaitotasoa voitaisiin todentaa esimerkiksi

- aikaisempaa koulutuspolkua havainnollistavien todistusten avulla (esim. jos aikaisemmat opinnot suoritettu muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä; jos todistuksista käy ilmi, että hakija muuttanut Suomeen vasta hiljattain tai perusopetuksen loppupuolella)

- kielitaitoa arvioivan opettajan lausunnolla

- selvittämällä Suomessa asumisen aika.

Merkittäviin kielellisiin haasteisiin liittyvä edellytys sekä sen käytännön toteutukseen liittyvät seikat vaativat kuitenkin vielä jatkopohdintaa. Tampereen kaupunki katsoo, että koulutuksen järjestäjille ei tule jättää liikaa tulkinnanvaraakaan lakiin, sillä se voisi johtaa hyvin erilaisiin ratkaisuihin. Erilaiset ratkaisut taas eivät ole hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta toivottavia.

Kaupunki myös toteaa, että riittävä englannin kielen taitotaso englanninkieliseen lukiokoulutukseen hakevilta on tarpeellista määritellä valtakunnallisesti. Taitotasoarvioinnin tulee perustua esimerkiksi eurooppalaiseen viitekehukseen tai vastaavaan yhteiseen kielitaitoa kuvaavaan asteikkoon.

Tampereen kaupunki toteaa, että hakijoiden yhdenvertainen kohtelu opiskelijavalinnassa edellyttää riittävän rahoituksen osoittamista valtionosuuksiin tai valtion erillisrahoitusta toteutuneiden kustannuksien mukaisesti. Englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijavalinta aiheuttaa koulutuksen järjestäjälle uusia tehtäviä ja näistä aiheutuvia kustannuksia. Opiskelijavalinnan edellyttämää henkilöstötarvetta on vielä vaikea arvioida, koska valtakunnallista prosessikuvausta ei ole. Lisäresurssia tarvitaan mm. todistuksien vastaavuuksien tarkistamiseen, kielitaidon arviointiin sekä hakijoiden neuvontaan ja ohjaukseen. Englanninkieliseen lukiokoulutukseen haetaan myös ulkomailta käsin, mikä lisää neuvonnan ja ohjauksen tarvetta.

Opiskelijavalinta englanninkieliseen lukiokoulutukseen sisältää esityksen mukaan runsaasti erilaisten hakijaa koskevien tietojen tarkistamista eri tahoilta (esimerkiksi maassaoloaika ja aiempien todistuksien vastaavuuksien arviointi). Tampereen kaupungin mielestä on tärkeää varmistaa, että koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada nämä tiedot käyttöönsä toiselta viranomaiselta.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen sisältyy suomen tai ruotsin kielen opintoja. Tämä tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Tampereen kaupunki haluaa nostaa tarkasteltavaksi myös englannin A-oppimäärän ylioppilastutkinnon arvioinnin. Kokeeseen saattaa osallistua nykyistä enemmän englantia äidinkielenään puhuvia, joilla on paremmat edellytykset menestyä kokeessa kuin englantia vieraana kielenä opiskelleilla. Tämä nostaa entisestään ylioppilaskokeen arvosanojen pisterajoja.

Tampereen kaupunki kannattaa englanninkielisen oppimateriaalin tuottamisen tukea (ns. vähälevikkisen oppimateriaalin tuki). On tärkeää, että englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijoilla ja opettajilla on myös oppimateriaalien osalta yhdenvertaiset vaihtoehdot käytettävissä suomen- ja ruotsinkieliseen lukiokoulutukseen verrattuna.

Tampereen kaupunki korostaa, että lukio-opetusta antavan opettajan tulee olla tehtävään kelpoinen. Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 98/986, luku 4 §12, kielitaitovaatimukset lukiokoulutuksessa edellyttää, että opettajan tulee hallita opetuksessa käytettävä kieli. Kielitaito on voitava osoittaa monella eri tavalla: tietty riittävä määrä yliopistotason englannin kielen opintoja, suoritettu opetushallinnon YKI -tutkinto tasoilla 3-4 tai 5 tai englanniksi suoritettu yliopistotasoinen tutkinto muusta maasta tai muu selkeästi osoitettu kielen taito.

Tampereen kaupunki toteaa lopuksi, että englanninkielinen ylioppilastutkinto ja siihen johtava lukiokoulutus parantaa lopulta varsin rajatun ryhmän asemaa ja sivistyksellisiä oikeuksia sekä rajaa ulkopuolelle monia oppijoita, joilla ei ole kielellisiä valmiuksia suoriutua lukio-opinnoista suomeksi, ruotsiksi eikä englanniksi. Näin ollen yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää mahdollistaa riittävä kielellinen ja muu tuki suomen- ja ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa niille, joilla on haasteita opetuskielen hallinnan kanssa.

4. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe

Ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) 3 §:n 1 momentissa säädetään ylioppilastutkintoon kuuluvista ja järjestettävistä kokeista. Tampereen kaupunki kannattaa hallituksen ehdotusta muuttaa 1. momenttia siten, että ylioppilastutkinnossa suoritettaviin kokeisiin lisättäisiin taito- ja taideaineiden koe. Kaupunki pitää tärkeänä, että kun tuodaan ylioppilastutkintoon uusi koe, samalla voidaan tarkastella ylioppilastutkintoon liittyviä muita uudistuksia, esimerkiksi kokeen kesto, äidinkielen koe yksipäiväiseksi, lisääjän kesto, uusintojen määrä.

Lain 4 §:ssä säädetään ylioppilastutkinnon kokeiden järjestämisestä. Kaupunki kannattaa 4 §:n momentin 4 lisäystä valmistavista näytöistä. Valmistavat näytöt tarkoittaisivat taiteellisia ja taidollisia näyttöjä, jotka liittyisivät taito- ja taideaineiden kokeisiin. Valmistavat näytöt suoritettaisiin ennen varsinaista koetta.

Tällä hetkellä valtioneuvoston asetuksen (810/2018) 12 §:n mukaisesti lukiokoulutuksen oppimääriin voi sisältyä lukiodiplomeja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Lukiodiplomit perustuvat kahden opintopisteen laajuisiin koulutuksen järjestäjän tarjoamiin valinnaisiin opintoihin, joilla taataan opiskelijan mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Hallituksen esittämässä taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeessa tätä valinnaista opintoa ei edellytetä opetuksen järjestäjän tarjottavaksi. Tampereen kaupunki katsoo, että lukiodiplomeille ominainen pitkäkestoinen taiteellisen ja taidollisen prosessin omaksuminen tulee varmistaa ylioppilaskoetta ja valmistavaa näyttöä edeltävänä opintojaksona, jonka laajuus on vähintään yksi (1) opintopiste, mutta mieluummin kaksi (2) opintopistettä, joka vastaisi laajuudeltaan nykyistä lukiodiplomiopintojaksoa.

Hallituksen ehdotuksessa lisättäisiin ylioppilastutkinnosta annettuun valtioneuvoston asetuksen (612/2019) 4 §:ään säännös siitä, että taito- ja taideaineissa kokeet järjestettäisiin musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa. Tampereen kaupunki kannattaa ehdotusta. Kaupunki huomioi, että hallituksen esittämän nykyisen lukiodiplomin suorittamisen lakkaamisella musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa voi olla ennakoimattomia vaikutuksia näiden ylioppilaskokeiden ja muiden taito- ja taideaineiden lukiodiplomien suoritusmääriin ja sitä kautta vaikutuksia koulutuksen järjestäjille koituviin kustannuksiin. Kaupunki katsoo, että hallituksen esityksen mukainen kahdesti vuodessa toteutettava tutkintopäivä ja koepäivää edeltävä valmistava näyttö ja alustava arviointi lisäävät valvojaressurssitarvetta yhden uuden koepäivän kustannuksien verran. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen järjestäminen vaatii koulutuksen järjestäjältä myös lisäresurssia täydennyskoulutukseen. Hallituksen esityksessä todetaan, että musiikin, kuvataiteen ja liikunnan nykyisten lukiodiplomien lakkauttaminen vapauttaisi resurssia taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen ja sitä edeltävän valmistavan näytön järjestämiseen. Jos ennen ylioppilaskoetta ja sitä valmistavaa näyttöä opetuksen järjestäjä haluaa tarjota opintojakson, jolla vahvistetaan opiskelijan valmiuksia pitkäjänteiseen taiteelliseen, taidolliseen ja tiedolliseen työskentelyprosessiin, opetuksen järjestäjän kokonaiskustannukset pysyisivät opetuksen kannalta samantasoisina kuin tällä hetkellä. Tampereen kaupunki on valmis tarjoamaan lukiodiplomeja edeltäviä opintoja valtakunnallisesti, jos opetukseen on tarjolla riittävä resurssi.

5. Tilauskoulutus

Tampereen kaupunki kannattaa lukiolain 9 §:n muuttamista esitetyn mukaisesti. Esitys selkeyttää koulutuksen järjestäjälle tilauskoulutukseen liittyviä edellytyksiä ja turvaa tilauskoulutukseen osallistuvan oikeuksia ja varoja.